

ΟΜΙΛΙΑ ΠΡΟΕΔΡΟΥ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΥΝΟΝΤΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΥ ΟΤΕ
Κ. ΠΑΝΑΓΗ ΒΟΥΡΛΟΥΜΗ

3^ο Διεθνές Συνέδριο της ΕΕΤΤ για το Ευρυζωνικό Διαδίκτυο
Αθήνα, 6 Ιουνίου 2008

ΧΤΙΖΟΝΤΑΣ ΤΗΝ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ ΜΕΣΩ ΤΗΣ ΕΥΡΥΖΩΝΙΚΟΤΗΤΑΣ

Θα ήθελα να συγχαρώ την ΕΕΤΤ για την πρωτοβουλία του Συνεδρίου και για την επιλογή του τίτλου και του θέματος.

Δεν υπάρχει πιο ωραία λέξη από την καινοτομία. Μπορούμε να την κατατάξουμε μαζί με την μητρότητα, την δημοκρατία και την πρόοδο. Ποιος θα διανοείτο ποτέ να αμφισβητήσει τη σημασία της;

Για μια επιχείρηση στον κλάδο μας η καινοτομία δεν είναι μία θεωρητική έννοια αλλά τρόπος επιβίωσης. Εάν μία εταιρία μείνει πίσω στις εξελίξεις που είναι ραγδαίες στις τηλεπικοινωνίες, είναι καταδικασμένη. Η λέξη καινοτομία όμως σημαίνει διαφορετικά πράγματα σε διαφορετικούς ανθρώπους. Σε πολλούς αρέσει πολύ γιατί πουλάει επικοινωνιακά και δεν κοστίζει τίποτε. Εκείνοι που είναι έξω από τον χορό είναι συνήθως οι πιο ενθουσιώδης καινοτόμοι.

Διαφορετικός είναι ο τρόπος με τον οποίο αντιμετωπίζει την καινοτομία μία επιχείρηση. Εκεί καινοτομία σημαίνει επιλογή που καταλήγει σε επένδυση και ταυτοχρόνως σημαίνει απόρριψη εναλλακτικών λύσεων.

Οι επιλογές για τις επιχειρήσεις έχουν συνέπειες ευνοϊκές ή όχι ανάλογα με το πόσο σωστές είναι οι αρχικές εκτιμήσεις, πόσο καλή είναι η εκτέλεση της επένδυσης, αλλά και ανάλογα με αστάθμητους παράγοντες έξω από τον έλεγχο μιας επιχείρησης όπως είναι το κόστος του χρήματος και η ρυθμιστική αβεβαιότητα. Κάθε επιλογή έχει κίνδυνο όπως και η μη επιλογή.

Σε κάθε περίπτωση η «ευρυζωνικότητα» αποτελεί βασική θεμελίωση για την κοινωνία, την αγορά του 21^{ου} αιώνα.

Τα ευρυζωνικά δίκτυα είναι ουσιώδες συστατικό της υποδομής που χρειάζεται για την εκπαίδευση των νέων και όχι μόνον, για την παροχή ουσιωδών υπηρεσιών, για την βελτίωση των επιπέδων ζωής – γίνονται οι «δρόμοι» και «υπερλεωφόροι» της νέας εποχής, αλλαγών σε συστήματα και δομές.

Αυτά τα λίγα γενικά και τώρα έρχομαι στην Ελλάδα.

Η χώρα μας στην ουσία δεν παράγει νέα τεχνολογία, ούτε είναι σε θέση να το κάνει στις τηλεπικοινωνίες. Ακολουθεί, διαλέγει και προσαρμόζει. Δεν υπάρχει τίποτε το μεμπτό σε αυτό. Αντίθετα έχουμε τη δυνατότητα να συνεργαζόμαστε, να εξετάζουμε τι παράγεται και τι γίνεται αλλού και να συνθέτουμε και εφαρμόζουμε λύσεις και στρατηγικές που έχουν αποδειχτεί επιτυχημένες.

Ο χρόνος της εφαρμογής όμως αυτών των λύσεων πρέπει να είναι άμεσος.

Η ευρυζωνικότητα άρχισε να εφαρμόζεται στην Ευρώπη από τα τέλη της δεκαετίας του 1990. Παρ' όλο που είχε έγκαιρη προειδοποίηση, έως το 2004, η Ελλάδα δεν έκανε καμία σοβαρή προσπάθεια να δημιουργήσει υποδομή για την ευρυζωνικότητα και όταν αναφέρω Ελλάδα εννοώ τις τότε Κυβερνήσεις, τον τότε Ρυθμιστή και λιγότερο τον ΟΤΕ που δεν είχε τη δυνατότητα να αποφασίζει μόνος του.

Έχει γίνει τελευταία της μόδας η λέξη έγκλημα και εγώ θα χαρακτηρίζα τις επιλογές τεχνολογίας και στρατηγικής που υπαγόρευαν στον ΟΤΕ προμηθευτές πριν από το 2004 σαν έγκλημα εναντίον της οικονομίας της χώρας και του ΟΤΕ. Δεν είναι βέβαια παραγωγικό να κοιτάμε πίσω. Τα τελευταία 3 χρόνια έχουν γίνει τεράστια βήματα στην εγκατάσταση και διάδοση της ευρυζωνικότητας στη χώρα.

Συνοπτικά θα αναφέρω ότι το 2004, με μέση διείσδυση στην Ευρώπη 10% (επί του πληθυσμού), στην Ελλάδα δεν υπήρχαν παρά μόνον κάποιες χιλιάδες πόρτες ADSL και μηδενική ουσιαστικά διείσδυση.

Σήμερα, μετά από μεγάλες επενδύσεις και προσπάθεια τα τελευταία χρόνια πλησιάζουμε σε διείσδυση 12%, με την Ευρώπη να είναι στο 23% κατά μέσο όρο. Παράλληλα μειώνονται συνεχώς οι τιμές και αυξάνονται οι ταχύτητες.

Ο ΟΤΕ, εστιάζοντας στην ευρυζωνικότητα, έγινε ο κύριος μοχλός των αλλαγών υλοποιώντας ταχύρυθμο και μεγάλο επενδυτικό πρόγραμμα ανάπτυξης ευρυζωνικού δικτύου και υπηρεσιών σε πανελλαδικό επίπεδο (περισσότερες από 1,3m πόρτες σήμερα). Και το κάνει αυτό με όλα τα βάρη που έχει και αυτά που του επιβάλλονται.

Δεν μπορούμε βέβαια να μιλάμε ακόμα για καινοτομία. Καλύπτουμε χαμένο έδαφος αλλά με γρήγορους ρυθμούς.

Η προσπάθεια πέτυχε εκεί όπου ΟΤΕ και Ρυθμιστής μπόρεσαν να συνεργαστούν. Εκεί υπήρξαν αποτελέσματα και κέρδος για τη χώρα. Θα μπορούσαν τα

αποτελέσματα να είναι πολύ καλύτερα αν από πλευράς Ρυθμιστή δεν επικρατούσε δογματισμός και γινόταν έστω και μία μικρή προσπάθεια να κατανοήσει τα προβλήματα μιας επιχείρησης που πρέπει να προσαρμοστεί στον ανταγωνισμό με δομή κόστους κρατικού μονοπωλίου.

Η ρύθμιση είναι εμπειρική επιστήμη νεοφερμένη στην περιοχή μας. Έχει ασκηθεί τα τελευταία χρόνια με πειραματόζωο τον ΟΤΕ στην Ελλάδα και την Romtelecom στη Ρουμανία. Λάθη συγχωρούνται πάντα στα πρώτα στάδια ενός πειράματος αλλά όταν επαναλαμβάνονται σε πείσμα των αποτελεσμάτων τότε κάτι πάει στραβά. Σε ότι αφορά τη Ρουμανία είναι τελείως παράλογο και άδικο να χαρακτηρίζεται ως έχουσα δεσπόζουσα θέση μια εταιρία που καλύπτει το 16% μόνο της αγοράς και έχει χάσει το 50% σχεδόν των πελατών της τα τελευταία λίγα χρόνια.

Για την Ελλάδα θα μου επιτρέψετε να παρατηρήσω ότι είναι αντικρουόμενες και σχιζοφρενικές οι επιδιώξεις αφενός να θέλουμε καινοτομία με γρήγορη ανάπτυξη, πράγματα που προϋποθέτουν γενναίες αποφάσεις, ανάληψη μεγάλων επιχειρηματικών κινδύνων και από την άλλη μέσω της ρύθμισης να αφαιρούμε κάθε κίνητρο για την ανάληψη αυτών των πρωτοβουλιών. Σ' αυτό μερίδιο της ευθύνης φέρει και η Πολιτεία όταν αρκείται στον ρόλο του θεατή.

Πρόσφατες μελέτες δείχνουν ότι σωστές εθνικές στρατηγικές παίζουν αποφασιστικό ρόλο στην διάδοση της ευρυζωνικότητας. Κράτη που το αγνοούν κινδυνεύουν να μείνουν πίσω. Έτσι βλέπουμε με ικανοποίηση το ενδιαφέρον του ΥΜΕ για τον κλάδο και ειδικότερα την πραγματικά αξιόπαινη προσπάθεια του νέου Υπουργού Μεταφορών να προωθήσει το fiber to the home. Είναι μία στρατηγική «υπερπηδήσεως». Βασίζεται στο επιχείρημα ότι αφού έχουμε μείνει σαν χώρα τόσο πίσω (που δεν είναι πια απολύτως ακριβές) στην ευρυζωνικότητα, ας πάμε κατευθείαν στην πιο τελευταία τεχνολογία ξεπερνώντας έτσι τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες.

Το νέο πιο περιορισμένο σχέδιο «ίνα στο σπίτι» ή στο πεζοδρόμιο στοχεύει σε περίπου 1 εκατομμύριο συνδέσεις ως τις αρχές της επόμενης δεκαετίας, ή το 30% περίπου των νοικοκυριών. Σήμερα ανάλογα ποσοστά στις πιο προηγμένες Δυτικές χώρες στον τομέα αυτό είναι η Σουηδία με 7,1%, η Δανία με 2,5% και οι ΗΠΑ με 2,3%. Στην Γαλλία υπάρχει στόχος 4 εκατομμυρίων συνδέσεων ως το 2012, ή περίπου 15% των νοικοκυριών, ενώ στην Δανία ο στόχος είναι 33%.

Οπαδοί της ευρυζωνικότητας επιδιώκουν να εισάγουν κάποιο τέλειο ή θαυματουργό μοντέλο. Άλλοι το LLU της Γαλλίας, ή τον διαχωρισμό της ΒΤ στην Βρετανία, τα δημοτικά δίκτυα της Σουηδίας και της Ολλανδίας και άλλα. Δεν υπάρχει το τέλειο μοντέλο γιατί οι χώρες διαφέρουν μεταξύ τους, οικονομικά, κοινωνικά, γεωγραφικά,

πολιτικά και διοικητικά και η αντιγραφή είναι επικίνδυνη. Για παράδειγμα η Ιαπωνία είναι πρώτη στον κόσμο σε υψηλής ταχύτητας ίνα γιατί ο γίγας NTT ημικρατικός δεν υφίσταται πίεση από την Κεφαλαιαγορά για βραχυπρόθεσμα κέρδη. Έτσι μπορεί να προβαίνει σε μεγάλες αργής απόδοσης επενδύσεις αγνοώντας την αντίδραση των αγορών. Πρέπει να μαθαίνουμε από τους άλλους αλλά να βρούμε τον δικό μας τρόπο – αυτόν που μας ταιριάζει. Προς το παρόν προσανατολιζόμαστε προς το ΡΟΤ ΡΟΥΡΡΙ.

Από τους αριθμούς που ανέφερα παραπάνω είναι φανερό ότι ακόμη και το περιορισμένο Ελληνικό σχέδιο παραμένει εξαιρετικά φιλόδοξο, μεταξύ άλλων και σε σχέση με την απορροφητικότητα της αγοράς αλλά και λόγω των πολλών άλλων δικτύων που βρίσκονται σε διάφορα στάδια πραγματοποίησης. Η αποδοχή της καινοτομίας από την κοινωνία εξαρτάται και από το γενικότερο επίπεδο εξέλιξής της σε άλλους τομείς, PCs ανά κεφαλή, συστήματα εκπαίδευσης, παραγωγή περιεχομένου, κ.λπ. Χωρίς να υποτιμώ την σημασία της κατεύθυνσης του σχεδίου, θα πρέπει να μελετηθεί με μεγάλη προσοχή και η υλοποίησή του να συμβαδίσει παράλληλα με άλλες εξελίξεις, κυρίως στον τομέα του περιεχομένου και των εφαρμογών.

Ο ΟΤΕ στο βαθμό που θα εμπλακεί στην εφαρμογή του προγράμματος θα πρέπει να δικαιολογήσει την απόφασή του επάνω στην απόδοση στα επενδεδυμένα κεφάλαια και στην απόλυτη κατοχύρωση ρυθμιστικής βεβαιότητας.

Να μην ξεχνάμε ότι στην πρόσφατη ιστορία των τηλεπικοινωνιών τα λάθη έχουν πληρωθεί πολύ ακριβά, τόσο λάθη καθυστέρησης όσο και βιασύνης. Το μεγάλο στοίχημα είναι ο συνδυασμός σωστής τεχνολογίας και σωστού χρόνου εφαρμογής της σε σωστή κλίμακα. Ο ΟΤΕ με την πείρα που διαθέτει αντιμετωπίζει πάντα θετικά καλά σχεδιασμένες και οικονομικά βιώσιμες λύσεις και είναι πάντα εκεί για να συμβάλλει στην ανάπτυξη των χωρών στις οποίες βρίσκεται.